

Risiko, sikkerhet og sårbarhet

Emnekode: E-MRS500_1

Vekting (SP): 20

Semester undervisningsstart: Vår

Antall semestre: 2 semestre

Semester eksamen/vurdering: Vår

Undervisningsspråk: Norsk

Tilbys av: Divisjon for utdanning, UiS EVU - Etter- og videreutdanning

Det legges vekt på å gi studentene kunnskap om hvilke faktorer som er avgjørende for hvordan vi som individer opplever risiko, hvordan vi kan redusere risiko gjennom måten samfunnet organiseres på, hvilke forhold som bidrar til at ulykker skjer og hvordan vi kan unngå uønskede hendelser i organisasjoner og samfunn. Studentene vil få en innføring i hvordan samfunnssikkerhet preger samfunnsplanlegging og hvordan interessekonflikter og dilemmaer påvirker beslutningsprosesser i samfunnet.

Læringsutbytte

Etter avsluttet emne skal studenten ha:

Kunnskaper om

- Samfunnssikkerhet, samfunnssikkerhetsdilemma og sårbarhet
- Ulike typer samfunnskriser, kriser og media
- Risikoregulering og risikostyring i komplekse teknologiske systemer
- Risikosamfunnet (inkl. risikokilden, opplevd risiko, akseptabel risiko)
- Organisatoriske ulykker, risiko og sikkerhet
- Sikkerhetsledelse og sikkerhetskultur
- Rasjonalitet i samfunnsplanlegging (inkl. samspill mellom fagekspertise, politikere og interessegrupper)
- Ulike typer risiko- og sårbarhetsanalyser.
- Beredskap, samordning og håndtering av natur- og menneskeskapte krisesituasjoner i samfunnet
- Security/sikring og terrorforebygging
- Ulykkes granskningsmetodikk
- Samfunnsvitenskapelig metode / design

Ferdigheter i å

- Vurdere risiko, sikkerhet og sårbarhet som ledd i det forbyggende arbeidet.
- Vurdere det sikkerhetsfaglige innholdet i plan- og beslutningsprosesser.
- Forstå og vurdere ulike typer risiko- og sårbarhetsanalyser som beslutningsgrunnlag.
- Forstå sammenhengene mellom beredskapsarbeidet og evnen til å håndtere en krise, samt vurdere kvaliteten på krisehåndtering og beredskapsarbeid i egen organisasjon;
- Bruke teori fra emnet til å analysere relevansen av, og bidra inn i samfunnsdebatten vedrørende samfunnssikkerhet, risikostyring og krisehåndtering.

Generell kompetanse

- I sentrale teorier om risiko, sikkerhet og sårbarhet,
- vedrørende samfunnssikkerhet, beredskap og krisehåndtering, på organisasjons- og samfunnsnivå.

Innhold

Samfunnet, mennesker, institusjoner og infrastruktur utsettes for ulike former for påkjenninger. Emnet Risiko, sikkerhet og sårbarhet tar utgangspunkt i de påkjenninger som samfunnet kan utsettes for og hvordan disse påkjenningene kan håndteres ved hjelp av innebygd robusthet.

Truslene mot sikkerhet kan være både natur- og menneskeskapte; som økologiske endringer som påvirker klima og naturforhold, endringer i infrastruktur som energi- og vannforsyning, kommunikasjon og transport, men også endringer i sosiale relasjoner og atferd som kan føre til organisert kriminalitet eller terrorisme. Disse truslene krever at flere organisatoriske og institusjonelle nivåer engasjerer seg i sikkerhetsarbeidet og at det brukes ulike faglige perspektiver. Emnet egner seg derfor godt som en introduksjon til en del sentrale problemstillinger i forhold til risikostyring og samfunnssikkerhet.

Sentrale begreper: risiko, sårbarhet, pålitelighet, usikkerhet. Følgende temaer vil bli belyst:

- Rasjonalitet i samfunnsplanlegging (inkl. samspill mellom fagekspertise, politikere og interessegrupper: dialog og medvirkning).
 - Sårbarhet i infrastrukturer.
 - "Normal Accident"-teori, "High reliability"-teori.
 - Sikkerhetsstyring (inkl. Risiko- og sårbarhetsanalyser og planlegging og gjennomføring av slike).
 - Risikosamfunnet (inkl. risikokilden, opplevd risiko, akseptabel risiko).
 - Sikkerhetsledelse og sikkerhetskultur.
 - Risikopersepsjon.
 - Kriser og krisehåndtering (inkl. naturskapte- og menneskeskapte kriser, og det norske responssystemet i kriser).
- Kritisk vurdering av teorier og metoder vektlegges.

Forkunnskapkrav

Bachelorgrad, cand.mag.-grad, annen grad eller yrkesutdanning av minimum 3 års omfang, utdanning som i henhold til § 3-4 i lov om universiteter og høyskoler er godkjent som jevngrad med ovennevnte grader eller utdanningsløp. Kurset er på masternivå og krever en fullført bachelor (180 stp) eller tilsvarende og minimum 2 års relevant arbeidserfaring. Det er også mulig å søke på bakgrunn på realkompetanse, relevant yrkespraksis inn mot den tematikken som ligger i studieprogrammet. Minstekravet da er 60 stp.

Eksamen/vurdering

	Vekt	Varighet	karregel	Hjelpemidler
Individuell hjemmeeksamen	1/1	6 Timer	A - F	Alle

Det vil bli lagt vekt på refleksjon og kritisk vurdering av teorier og metoder.

Vilkår for å gå opp til eksamen/vurdering

Obligatorisk prosjektoppgave

Fagperson(er)

- Jon Tømmerås Selvik (Faglærer)
- Ruth Østgaard Skotnes (Emneansvarlig)

Arbeidsformer

Samlingsbaserte forelesninger med 3 samlinger á 3 dager. Det skal gjennomføres en obligatorisk prosjektoppgave på max. 8000 ord som skal bestås før kandidatene kan gå opp til eksamen. Oppgaven er gruppebasert (2 -4 studenter), men kan også gjennomføres som individuelt arbeid hvis ønskelig. Studentene vil få veiledning på prosjektoppgaven mellom samlingene.

Åpen for

- Erfaringsbasert master innen risikostyring og sikkerhetsledelse

Emneevaluering

Emnet vil følge studentevalueringprosedyrer fastlagt av UiS EVU.